

Rapport 2007:59

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2

Ledningsarbeten mellan Å och Södermem

Invid RAÄ 35, 48 och 86
Å och Östra Ny socknar
Norrköping kommun
Östergötlands län

Mats Magnusson

Ledningsarbeten mellan Å och Södermem

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning.	4
Syfte	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Referenser	4
Tekniska uppgifter.	5

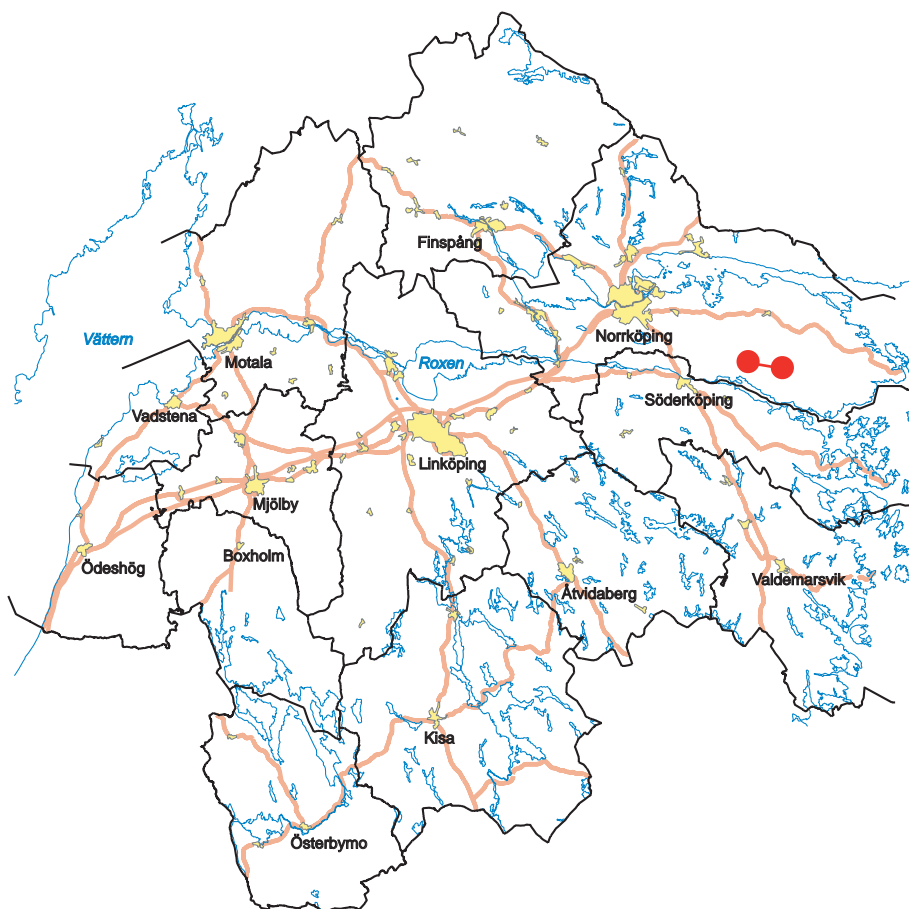
Ö S T E R G Ö T L A N D S   L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N   F Ö R   A R K E O L O G I

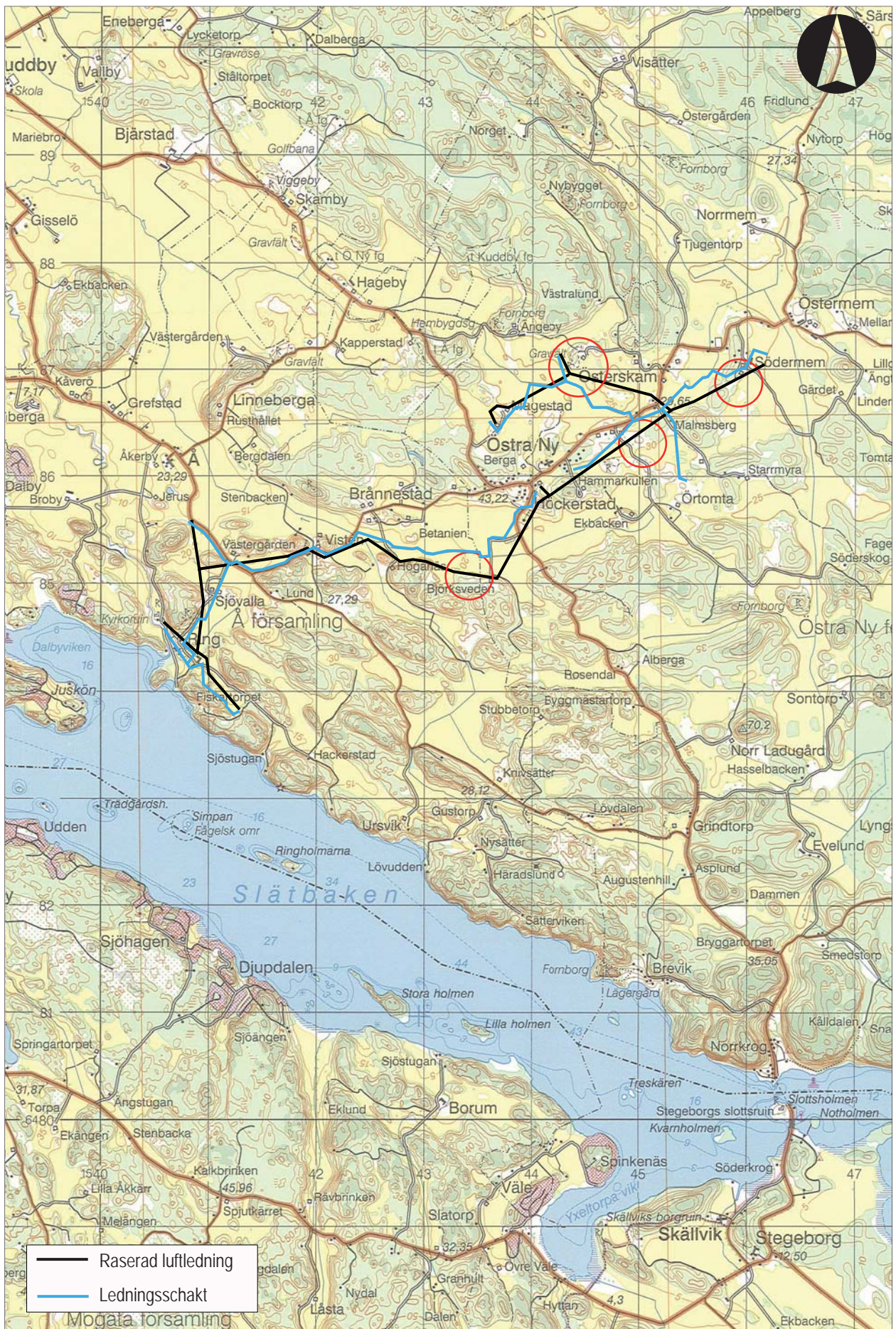
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

Under perioden april-juni 2001 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 utmed sträckan Å – Södermem i Å och Östra Ny socknar, Norrköpings kommun. Detta skedde i samband med rasering av befintlig luftledning och markarbeten kopplat till uppförandet av ny luftledning samt nya jordledningar. Arbetet utfördes på uppdrag av Vattenfall Service Syd AB. Vid sökschaktningarna i det fornlämningsrika området framkom inget av arkeologiskt intresse.

Mats Magnusson
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur Gröna kartans blad 8G NO med undersökningsområdena markerade. Skala 1:50 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde, under perioden april till juni 2001 en arkeologisk utredning etapp 1 och etapp 2 i samband med uppförandet av ny luftledning och nya jordledningar mellan Å och Södermem i Å och Östra Ny socknar, Norrköpings kommun. Ledningsarbetet föregicks av markarbeten och rasering av befintlig luftledning. Raseringen av luftledning omfattade en sträcka på ca 11,5 km och jordledningarna omfattade en sträcka på ca 8 km.

Den arkeologiska utredningen utfördes efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län. Uppdragsgivare var Vattenfall Service Syd AB vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvariga för utredningen var antikvarierna Mattias Schönbeck och Claes Ternström. Ansvarig för utformningen av rapporten var undertecknad.

Områdesbeskrivning

Vikbolandet bildar en halvö öster om Norrköping, mellan de två vikarna Slätbaken i söder och Bråviken i norr. De båda vikarna är resultatet av två förkastningar. Vikbolandet däremellan är ett mot norr sakta sluttande penneplan. Halvöns norra strand är därför mycket låglänt medan den södra är brantare. Landskapet är kuperat, med åkermark i de lägre partierna och skogs- och hagmark på de höglänta delarna (Sellinge 1986 med ref). Utanför den östligaste delen, med Arkösund som central hamn, breder ett skär- gårdslandskap ut sig.

Vikbolandet är som helhet ett mycket fornlämningsrikt område; ett av de rikaste i Sverige. Det gäller främst dess centrala delar som tillsammans med Norrköpingsområdets slättbygd räknas som ett av tre förhistoriska centralområden i Östergötland (Hyenstrand 1984; Kaliff 1999).

I närområdet till den planerade jordledningen finns flera registrerade fornlämningar där det utfördes schaktövervakning. Dessa är RAÄ 35 (gravfält), RAÄ 36 (kyrkoruin, ödekyrkogård), RAÄ 47 (stenåldersboplats) och RAÄ 48 (fornborg) i Å socken samt RAÄ 111 (stensättning) i Östra Ny socken.

De fornlämningar som kom att beröras av raseringsarbetena och ny stolpledning var RAÄ 41 (stensträng) i Å socken samt RAÄ 46 (gravfält), RAÄ 48 (stensättningar), RAÄ 86 (gravfält) och RAÄ 110 (stensträng) i Östra Ny socken.

Syfte

Syftet med den arkeologiska utredningen var att se till att fast fornlämning kom till skada i så liten utsträckning som möjligt. Detta skulle ske genom att schaktsträckningen, om möjligt, justerades i höjd- eller sidled. Fast fornlämning som påträffades skulle undersökas och dokumenteras avseende karaktär och omfattning. Påträffade lämningar skulle om möjligt även dateras.

Metod och dokumentation

Vid den arkeologiska utredningens etapp 1 kunde man vid flera tillfällen i ett tidigt skede ändra sträckningen så att fornlämningar helt kunde undvikas vid ledningsarbetet. I de fall där sträckningen inte gick att ändra och fornlämningar fanns i anslutning till den planerade ledningssträckningen utfördes en arkeologisk utredning etapp 2. Denna genomfördes i form av sökschaktsövervakning på utvalda platser samt anvisandet av stolplacering och körvägar. Schakten grävdes med maskin. Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Resultat och tolkning

Inga fornlämningar framkom vid sökschaktningen och de tidigare registrerade fornlämningarna kvarligger orörda. I flera fall var det möjligt att i ett tidigt skede ändra sträckningen så att fornlämningar helt kunde undvikas vid ledningsarbetena.

Östergötlands länsmuseum bedömde härmed att den planerade ledningsdragningen kunde genomföras som planerat.

Referenser

- Hyenstrand Å. 1984. *Fasta fornlämningar och arkeologiska regioner*. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.
- Kaliff A. 1999. Arkeologi i Östergötland. Scener ur ett landskaps förhistoria. *Occasional Papers in Archaeology 20*. Institutionen för arkeologi och antik historia. Uppsala universitet. Uppsala.
- Sellinge K-G. 1986. Reviderad karta – reviderad forn- tid? Om gravfält och bebyggelse på Vikbolandet. *Bebyggelsehistorisk tidskrift nr 11*. 1986.

Tekniska uppgifter

Sträckning	Å - Södermem
Socknar	Å och Östra Ny
Kommun	Norrköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	Invid bl a RAÄ 35, 48 och 86
Ekonomiska kartans blad	086 68, 086 78 och 086 79 (8G 6i Östra Ny, 8G 7i Östermem och 8G 7j Ring)
Koordinater	X6483770 - 6486930, Y1541290 - 1546110
Koordinatsystem	RT90 2,5 gon V
Höjdsystem	Rikets
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning, etapp 1 och etapp 2
Länsstyrelsens dnr	220-14927-01
Länsstyrelsens handläggare	Bror-Tommy Sturk
Länsstyrelsens beslut	Muntligt 2001
ÖLM dnr	563/01
ÖLM projektnr	5909
Uppdragsgivare	Sydkraft Service Syd AB
Kostnadsansvarig	Sydkraft Service Syd AB
Projektledare	Mattias Schönbeck/Claes Ternström
Rapportarbete	Mats Magnusson
Utredningstid	2002-04 – 2002-06
Fynd	Nej
Foto	Nej
Analyser	Nej
Grafik	Johan Levin
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket dnr 507-99-499
ISSN 1403-9273	Rapport 2007:59 © Östergötlands länsmuseum

Under perioden april – juni 2001 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 utmed sträckan Å - Södermem i Å och Östra Ny socknar, Norrköpings kommun. Detta skedde i samband med rasering av befintlig luftledning och markarbeten kopplat till uppförandet av ny luftledning samt nya jordledningar. Vid sökschaktningarna i det fornlämningstäta området framkom inget av arkeologiskt intresse